

TLAČOVÁ SPRÁVA

V Bratislave dňa 8.10.2021

Alkohol sa podieľa na väčšine hospitalizácií na psychiatrických oddeleniach

Národné centrum zdravotníckych informácií zaznamenalo, že na psychiatrických oddeleniach bolo v roku 2020 pre duševné poruchy a poruchy správania uskutočnených 36 862 hospitalizácií, z toho muži tvorili 55,9 %. V sledovanom období 2008 – 2019 mal počet hospitalizácií mierne stúpajúci trend a priemerným prírastkom 159 hospitalizácií ročne. V dôsledku pandémie COVID-19 a prijatých opatrení v poskytovaní zdravotnej starostlivosti prišlo v roku 2020 k zmene trendu a bolo evidovaných o 7 208 hospitalizácií menej ako v roku 2019 (16,4 %).

Z celkového počtu hospitalizácií bola takmer tretina pacientov hospitalizovaná vôbec prvýkrát v živote. Najviac hospitalizácií si podobne ako v predchádzajúcich rokoch vyžiadali poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu, ktoré predstavovali 25 percent všetkých hospitalizácií. Druhou najčastejšou skupinou diagnóz hospitalizovaných pacientov s podielom 0,7 % bola skupina diagnóz schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi.

Nasledovali organické duševné poruchy vrátane symptomatických s podielom 5,0 % a afektívne poruchy, ktoré predstavovali 14,3 % hospitalizácií. Vzhľadom na pohlavie boli po prepočte hospitalizácií na počet obyvateľov daného pohlavia viac hospitalizovaní muži (77,3/10 000 mužov) ako ženy (58,2/10 000 žien). Najvýraznejšia prevaha mužov bola pri hospitalizáciách s poruchami psychiky a správania zapríčinených užívaním alkoholu. Pri druhej najčastejšej skupine diagnóz schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi taktiež mierne prevažovali muži (14,5/10 000 mužov; 13,5/10 000 žien).

Pri organických duševných poruchách vrátane symptomatických boli častejšie hospitalizované ženy. Najviac však prevažovali ženy nad mužmi pri hospitalizáciách so skupinou diagnóz afektívne-poruchy.

Najviac hospitalizovaných mužov pre poruchy súvisiace s užívaním alkoholu malo trvalé bydlisko v Trenčianskom kraji, nasledoval Košický kraj a Prešovský kraj. Najviac žien, ktoré boli prijaté na hospitalizáciu s touto diagnózou pochádzalo zo Žilinského a Trenčianskeho kraja, nasledoval Košický a Prešovský kraj. Viac ako polovica (55,1 %) ukončených hospitalizácií pri tejto diagnóze trvala menej ako 14 dní.

V minulom roku najviac poklesli hospitalizácie pri neurotických poruchách, poruchách podmienených stresom a somatoformných poruchách, a to o 22,8 % a v skupine diagnóz poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu o 21,3 %. Najmenší medziročný pokles o 4,2 % bol zaznamenaný pri hospitalizáciách s poruchami psychiky a správania zapríčinenými užívaním psychoaktívnych látok.

Vývoj počtu hospitalizácií v ústavnej psychiatrickej starostlivosti podľa vekových skupín v prepočte na 10 000 obyvateľov danej vekovej skupiny. Medziročný pokles bol zaznamenaný pri všetkých vekových skupinách, najviac pri skupine 0 – 14-ročných, kde sa počet hospitalizácií na 10 000 obyvateľov znížil o 28,1 %. Celkový počet psychiatrických hospitalizácií na 10 000 obyvateľov klesol v porovnaní s rokom 2019 o 16,4 %.

Vhľadom na konkrétne diagnózy boli najčastejšou príčinou hospitalizácií detí v skupine 0– 14 rokov hyperkinetické poruchy v počte 160 prípadov (17,2 %), pri ktorých výrazne prevažovali chlapci (136 prípadov) oproti dievčatám (24 prípadov) a zmiešané poruchy správania a emočné poruchy v počte 156 prípadov (16,8 %), z ktorých bolo 67 chlapcov a 89 dievčat.

V kategórii dospelých vo veku 15 – 19 rokov sa najviac vyskytovali hospitalizácie s poruchami psychiky a správania zapríčinenými užitím viacerých drog a iných psychoaktívnych látok v počte 207 prípadov (13,1 % hospitalizácií), s prevahou mužov (71, 5 %) nad ženami (28,5 %).

Vo vekovej skupine 20 – 29 rokov boli najčastejšou príčinou hospitalizácie taktiež poruchy psychiky a správania zapríčinené užitím viacerých drog a iných psychoaktívnych látok v počte 863 prípadov (19,0 % hospitalizácií), s výraznou prevahou mužov (80,7 %) nad ženami (19,3 %).

Pri pacientoch v strednom veku dominovali ako príčiny hospitalizácie poruchy psychiky a správania zapríčinené užívaním alkoholu vo vekových skupinách 30 – 44 rokov (32,9 %), 45 – 59 rokov (35,8 %) a 60 – 74 rokov (20,4 %) s prevahou mužov.

Pri starších pacientoch nad 75 rokov prevažovali hospitalizácie s demenciou pri Alzheimerovej chorobe a iné psychické poruchy zapríčinené poškodením a dysfunkciou mozgu, ktoré tvorili takmer 60 % všetkých hospitalizácií v tomto veku, pričom takmer 2/3 hospitalizácií tvorili ženy.

Pri takmer polovici všetkých ukončených hospitalizácií (43,2 %) strávili pacienti v nemocničnom zariadení menej ako 14 dní. Z pohľadu skupín diagnóz najvyšší podiel krátkodobých hospitalizácií s dĺžkou pobytu do 14 dní mali pacienti pri skupine diagnóz poruchy psychického vývinu, ktoré predstavovali 70,5 % z počtu týchto hospitalizácií.

Z pohľadu sociálno-ekonomických ukazovateľov boli najčastejšie s psychiatrickou diagnózou hospitalizovaní slobodní muži (57,9 %) a slobodné ženy (36,3 %). Podľa pracovného stavu a pohlavia sa najviac hospitalizácií týkalo nezamestnaných mužov (28,1 %) a žien starobných dôchodkýň (29,0 %). Vzhľadom na vzdelanie bol najvyšší počet hospitalizácií pri mužoch so stredoškolským vzdelaním bez maturity (35,7 %) a pri ženách so stredoškolským vzdelaním s maturitou (31,2 %).

Do konca roka 2020 bolo ukončených 34 975 hospitalizácií, z nich 107 úmrtím (z nich 2 samovraždou). Po prepustení z ústavnej psychiatrickej starostlivosti väčšina pacientov (87,7 %) pokračovala v ambulantnej liečbe. Takmer 11 % pacientov bolo prepustených do ďalšej ústavnej starostlivosti.

Z počtu všetkých hospitalizácií v roku 2020 bolo podľa územia trvalého bydliska pacienta najviac hospitalizácií v Košickom kraji (93,5/10 000 obyvateľov kraja), nasledoval Trenčiansky kraj (74,0/10 000) a Bratislavský kraj (66,1/10 000).

O organizácii:

Národné centrum zdravotníckych informácií (NCZI) - štátna príspevková organizácia, ktorej zriaďovateľom je Ministerstvo zdravotníctva SR. NCZI je subjekt zodpovedný za realizáciu informatizácie a elektronizácie zdravotníctva v Slovenskej republike.

Postavenie a úlohy NCZI upravuje zákon č. 153/2013 Z. z. o národnom zdravotníckom informačnom systéme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontaktné údaje:

Mgr. Alžbeta Sivá

hovorkyňa

Národné centrum zdravotníckych informácií

Tel.: 0910 917 444, **mail:** alzbeta.siva@nczisk.sk, **web:** www.nczisk.sk